

5–6-AASTANE LAPS

Eeldatavad ÜLDOSKUSED (*mänguoskused; tunnetus- ja õpioskused; sotsiaalsed oskused; enesekohased oskused*). Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides ja Samm-sammult õppeprogrammi rakendades.

MÄNGUOSKUSED *Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid.*

- Tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- Rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- Algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu; täidab mängudes erinevaid rolle;
- Järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- Suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele.
- Tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus.
- Kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED *Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.*

- Saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg).
- Tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi.
- Oskab kuulata tööjuhust ja selle järele toimida.
- Kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni.
- Tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi.
- Suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, avastada ja katsetada.

SOTSIAALSED OSKUSED *Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.*

- Püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses.
- Tahab ja julgeb suhelda.
- Hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise.

Lisa 4: 5–6-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused.

2

- Osaleb rühma reeglite kujundamisel.
- Järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme.
- Oskab teistega arvestada ja teha koostööd.
- Loob sõprussuhteid teiste lastega.
- Saab aru oma-võõras-ühine tähendusest ning järgib sellekohaseid kokkuleppeid (*jagab kaaslastega ühiseid asju, ei kasuta loata võõraid asju*).
- Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;

ENESEKOHASED OSKUSED *Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.*

- Suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt *rõõmu, viha*, sobival viisil väljendada;
- Oskab erinevates olukordades sobival viisil käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- Saab iseseisvalt hakkama rutiinsete igapäevatoimingutega (*nt riietumine, söömine, tualeti ja hügieenitarvete kasutamine*), vajadusel küsib abi;
- Kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.
- Julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;

Valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused.

Valdkond MINA JA KESKKOND

TEEMA

EELDATAVAD TULEMUSED

**MINA, PEREKOND,
KODU, LASTEAED**

- Tutvustab ja kirjeldab iseennast (*ees- ja perekonnanimi, poiss või tüdruk, vanus, sünnipäev, rahvus*). Teab, mis aastaajal on tal sünnipäev.
- Räägib oma perekonnast (*ema, isa, õde, vend, vanavanemad*); kodust (**elukoht:** *asula, linn, tänav*).
- Teab nimetada oma lasteaia ja rühma nime.

AMETID

→ Oskab nimetada erinevaid ameteid ja kirjeldab nende *töö sisu, töövahendid*.

RAHA

→ Selgitab tööl käimise vajalikkust. *Mis on raha? Kuidas raha saab?*

→ Teab Eestis käibel olevat raha (*euro, sent*).

KODUTEHNIKA

→ Tunneb ära ja oskab nimetada erinevaid kodumasinaid, teab nende otstarvet.

EHITISED

→ Tunneb ära ja oskab nimetada erinevaid asutusi ja ehitisi kodukohas ja teab nende vajalikkust.

→ Teab nimetada, millest ehitised, hooned on ehitatud (*kivi, puit*). Nimetab hoone osasid (*nt uks, aken, sein, trepp, katus, korsten*).

SÕIDUKID

→ Tunneb ära ja nimetab töömasinad (*nt traktor, kopp, kraana, prügiauto, kombain*) ja selgitab nende otstarvet.

→ Teab ühistranspordi liike: *buss, rong, tramm, lennuk, helikopter, laev* ja kirjeldab nende liikumisviise: *õhus, maal, vees*.

→ Teab eriotstarbeliste sõidukite (*kiirabi-, politsei- ja päästeteenistuse autod*) vajalikkust.

KODUMAA, EESTI

RAHVA

TÄHTPÄEVAD,

KOMBED

→ Teab oma rahvust ja keelt.

→ Tunneb ära ja oskab nimetada Eesti Vabariigi tähtsamad sümbolid (*Eesti lipp, riigivapp ja Eesti hümn*).

→ Teab nimetada ja tunneb ära Eesti rahvuslinnu - *suitsupääsuke*, rahvuslille - *rukkilill*, rahvuskala - *räim*, rahvusloomad - *hunt*).

→ Teab Eesti Vabariigi presidendi nime.

→ Teab, mis on Eesti rahvuspüha (*24. veebruar – Eesti Vabariigi aastapäev*) ja riigipühad (*jõulud, uusaasta, suur reede*) ja kirjeldab nendega seonduvaid tegevusi, kombeid.

→ Teab rahvakalendri tähtpäevi ning kirjeldab nendega seonduvaid tegevusi.

→ Osaleb täiskasvanu juhendamisel pühadega ja rahvakalendri tähtpäevadega seotud tegevustes (*ruumide kaunistamine, esinemine*).

TEISED RAHVUSED

→ Oskab nimetada teisi riike (rahvuseid) ja keeli ning teab nende kultuuritraditsioone.

→ TERVIS JA SELLE VÄÄRTUSTAMINE

TERVISE OLEMUS

→ Nimetab ja selgitab tervist hoidvaid tegevusi (*toitumine, liikumine, riietumine, uni, puhkus, mäng, hea tuju, meeldivad*

INIMESE KEHA

- *suhted*).
- Selgitab, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid.
- Tunneb ja oskab nimetada erinevaid kehaosaid ja oskab kirjeldada nende funktsioone.
- Teab inimese lihtsamat anatoomiat (*nt skelett ehk luustik, süda,, nahk*).
- Teab nimetada erinevad meeled ja meeleelundid (*nägemine - silmad, kuulmine - kõrvad, haistmine - nina, maitstmine - keel, kompimine - nahk*).

HAMBATERVIS

- Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (*hammaste pesemine, tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine*).
- Teab hammaste hooldamise vahendeid (*nt hambahari, hambapasta, hambaniit, hambatikud, hambavahehari*).
- Teab, kes on bakterid (ehk pisikud), mida bakterid suus teevad ja millest nad energiat saavad. Selgitab, miks tekib hambakaaries (hambaaugud).
- Teab, mis vahe on piima- ja jäävhambal; teab, mida tähendab hammaste lõikumine.
- Peseb hambaid täiskasvanu juhendamisel ja järgib hammaste hooldamise ja hoidmise põhimõtteid igapäevaelus.
 - ◆ Vt. [Koolieelse lasteasutuse õpetaja metoodiline juhend Hambarakused](#)

TOIT JA SÖÖMINE

- Teab toidupüramiidi: selgitab toidusoovitusi: mida süüa vähem (*limonaadid, mahlaajoogid, magusad ja soolased näksid, kohukesed*) ja mida rohkem (*köögiviljad, erinevad puuviljad, marjad, kala, muna, liha*).
- Teab üldmõisteid *puuvili, köögivilj*.
- Oskab nimetada ja eristab erinevaid puuvilju (viljapuud ja nende viljad), troopilisi vilju, köögivilju, aedmarju, metsmarju, piimatooteid, teraviljatooteid.
- Kirjeldab erinevate söökide ja jookide maitseid (*nt magus, hapu, soolane, kibe, mõru*).
- Valmistab koos täiskasvanuga lihtsamaid toite (*nt pannkoogid, erinevad salatid, smuutid, võileivad, erinevad küpsetised*). Oskab nimetada nende koostisosaid.
- [Vt. LASTE TOIDUTEADLIKKUSE JA SÖÖMIS HARJUMUSTE KUJUNDAMINE Õpetajaraamat lasteaeadele](#)

OHUTUS JA TURVALISUS

- Õpib ohte (*kukkumis-, põletus, lämbumis-, mürgistus-, uppumis-, löike ohud*) märkama ja teadvustama ning ohuolukorda vältima.
 - ◆ [Vt. "aga mina" põrandamäng on õppevahend, mis aitab õpetajatel läbi viia vigastuste ennetusteemalisi](#)

Lisa 4: 5–6-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused.

5

vestlusringe.

- Teab ja oskab nimetada *suitsuandurit, tulekustutit*, selgitab, mis on nende otstarve.
- Teab ja kirjeldab, kuidas tegutseda ohuolukorras (*tulekahju*).
- Nimetab hädaabinumbri 112 ja teab selle vajalikkust.

LIIKLUSKASVATUS

LIIKLUS

- Oskab liigelda koos täiskasvanuga lasteaia ümbruses ja Tartu linnas. Selgitab ja järgib jalakäija ohutu liiklemise põhimõtteid.
- Selgitab liiklusmärkide tähtsust ja teab lasteaia ümbruses olevate **liiklusmärkide** tähendusi.
- Kirjeldab liiklemisohtusid erinevates ilmastikuoludes (*nt vihm, tuisk, jää, ere päike, tolm jne*) lasteaia ümbruses.
- Käitub ühissõidukis viisakalt (*võimaluse korral istub; kinnitab turvavöö, on vaikselt*), oskab ühissõidukist väljuda (*ei jookse sõiduki eest ega tagant*).

LOODUS, KESKONNATEADLIKKUS

LOODUSHELID, MÄRKAMINE LOODUSHOID

- Tunneb rõõmu looduses (õues) viibimisest.
- Matkab koos õpetajaga looduses.
- Märkab, kuulab ja tunneb ära erinevaid loodushääli (*linnu- ja loomahääled, helid ümbritsevast keskkonnast*).
- Teeb lihtsamaid loodusvaatlusi lasteaia õuealal või lähipiirkonnas erinevatel aastaegadel, jälgib aastaegade vaheldumisega seotud muutusi.
- Märkab ja kirjeldab, millised on inimtegevuse positiivsed ja negatiivsed mõjud loodusele.

AASTAAJAD, ILM

- Teab üldmõisteid *aastaag, kalendrikuu*.
- Tutvub kalendrikuude nimetustega, loob seoseid aastaaja ja kalendrikuuga.
- Oskab nimetada käesolevat aastaarvu.
- Oskab nimetada aastaegasid: *kevad, suvi, sügis, talv* ja oskab kirjeldada aastaegasid (*ilmad; looduse värvid; tegevused aias, põllul*).
- Võrdleb looduse ilme muutumist *nt suvi - sügis, talv - kevad, kevad - suvi*.
- Märkab looduses ja nimetab ilmastikunähtuseid (*nt. vihm, äike, rahe, lumi, tuisk, vikerkaar, udu, torm*). Selgitab ilmastikunähtuste seost aastaegadega.

Lisa 4: 5–6-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused.

6

PUUD

- Vaatleb ilma ja teeb õpetaja abiga märkmeid (*kalendrikuu; kuupäev; õhutemperatuur*) ja võrdleb andmeid.
- Selgitab, miks termomeetrit kasutatakse ning miks on õhutemperatuuri teadmine oluline.

LILLED

- Teab üldmõisteid: *puu, lehtpuu, okaspuu*.
 - Tunneb ära ja oskab nimetada lasteaia õuealal kasvavaid puid.
 - Tunneb ära ja oskab osutamise korral nimetada puu osad (*juur, oks, okas, leht, puukoor*).
 - Oskab nimetada ja teab millisel puul kasvavad - *tammetõrud, kastanimunad, käbid*.
- Eristab ja mõistab üldmõistet: *lill*
 - Tunneb ära ja oskab nimetada tuttavaid aias ja metsas kasvavaid lilli (*nt. sinilill, lumikelluke, võilill*)

TAIMEDE KASVATAMINE

- Kasvatab täiskasvanu juhendamisel seemnest, sibulast taime ja visualiseerib (pildistab) taime kasvamise etapid, seeläbi mõistab taime kasvu etappe: istutamine; kasvuaegne hooldamine (*kastmine, rohimine*); taime kasvatamiseks vajalikud tingimused (*valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk*) ning saagi koristamine ja säilitamist.
- Oskab nimetada taime kasvu kohtasid: *põld, taimekast, kasvahoone*.
- Mõistab, miks on vaja istutada puid ja taimi;

LOOMAD

- Teab üldmõisteid *metsloom, koduloom, lemmikloom*.
- Tunneb ära ja oskab nimetada meie metsades elavaid tavalisemaid metsloomi.
- Tunneb ära ja oskab nimetada koduloomi. Teab kuidas hoolitsetakse koduloomade eest. Oskab selgitada, mis kasu inimene koduloomadest saab.
- Oskab nimetada loomaliste nimetusi (*nt. lehm - vasikas; lammas, kits - tall; küülik - küülikupoeg, hobune - varss, siga - pörsas, koer - kutsikas, kass - kassipoeg*).
- Oskab kirjeldada kodu- ja metsloomade eluviise (*tegevusjäljed, toitumine, hääled, aastaajad loomade elus*).
- Tunneb ära ja oskab nimetada tavalisemaid lemmikloomi.
- Tunneb ära ja oskab nimetada närilisi (*nt. hiir, orav, mullamutt*).
- Tunneb ära ja oskab nimetada tuntumaid lõunamaa loomi.
- Tunneb ära ja oskab nimetada tuntumaid põhjamaa loomi.

LINNUD

- Teab üldmõisteid *paigalind, rändlind, kodulind*.
- Tunneb ära ja oskab nimetada kodulinde.
- Tunneb ära ja oskab nimetada tuntumad siseveekogude linnud (*part, luik*).
- Tunneb ära ja oskab nimetada tuntumad rändlinnud,
- Tunneb ära ja oskab nimetada tuntumad paigalinnud.
- Kirjeldab ja võrdleb lindude välimust (*pea, nokk, kere, tiib-tiivad, saba, sulgedest kehakate, värvus*).
- Kirjeldab lindude eluviise (*toitumine, ränded*).
- Tunneb ära mõnede tuntumate lindude hääled/laulud.
- Vaatleb talviseid aialinde lasteaia õuealal ja määrab neid tunnuste järgi. Teab, miks on oluline väikeste aialindude talvine lisatoitmine.

PUTUKAD

- Teab üldmõistet *putukad*.
- Tunneb ära ja oskab nimetada tavalisemaid putukaid (*nt kärbes, herilane, mesilane, sääsk, sipelgas, rohutirts, lepatriinu, liblikas*).
- Teab putukate elupaikasid (*nt. aed, niit, mets, veekogu, eluruumid*) ja eluviise (*toitumine, liikumisviisid nt. lendamine, ronimine, kõndimine, hüppamine*).
- Tunneb ära ja oskab nimetada *ämblikut, vihmaussi, puuki, tigu, konna*. Kirjeldab nende eluviisi (*toitumine, liikumisviis, elupaik*).

ELUKOOSLUSED

- Oskab nimetada elukoosluseid: *mets, põld* ja tutvub sealse elustikuga (*taimed, loomad, seemed*).

VEEKOGU, KALA

- Teab üldmõisteid *veekogu, kala*.
- Tunneb ära erinevad veekogud (*tiik, jõgi, järv, meri*).
- Teab nimetada kodukoha veekogusid (*Emajõgi, Anne kanal*).
- Oskab nimetada ja tunneb ära mõned kalaliigid ning kirjeldab kala välimust (*pea, kere (voolujooneline), saba, uimed*).

SEENED

- Teab üldmõistet *seen*.
- Tunneb ära ja oskab nimetada Eesti metsades kasvavaid seeni (*söögiseeni, mürgiseid seeni*).
- Kirjeldab seente elukeskkonda, kasutamist, tähtsust.

JÄÄTMED

- Õpib tundma erinevaid jäätmeliike: *pakendid (sh taara), biojätmed, taaskasutatav materjal (klaas, paber, papp, plast, metall).*
- Oskab lühidalt ja lihtsamalt kirjeldada jäätmekäitluse tegevuste etappe:
 - ◆ kogumine - sorteerimine - konteinerid, sildistatud ja eri värvidega (*roheline - klaaspakendi konteiner, kollane - segapakendi konteiner, sinine - papi- ja paberikonteiner*).
- Sorteerib ise jäätmeid (mänguliselt).
- Teab, et prügi ei tohi visata maha.
- Kasutab jäätmeid millegi uue loomiseks.

PÄIKESESÜSTEEM

- Avastab päikesesüsteemi: teab nimetada mõnda taevakeha (*nt. Päike, Kuu, tähed, suuremad planeedid: nt. Maa, Marss*)

DIGITEHNOLOOGIA

DIGITURVALISUS

- Mõistab, et ekraanimeedias (nt multifilmides, videomängudes) kajastatu ei pruugi olla tõsielu.
- Mõistab, et piiratud aeg ekraani vaatamiseks on tema enda tervise kaitseks.
- Jälgib tahvelarvuti kasutamisel oma keha asendit ja asukohta ning muudab seda vajadusel.
- Küsib täiskasvanult abi, kui ekraanil toimuv jääb talle arusaamatuks, tundub ebasobiv või on häiriv.

DIGISEADME KASUTAMINE

- Kasutab erinevaid eakohaseid digiseadmeid (*nt fotoaparaat, hariduslikud robotid*).
- Teeb koostööd rühmakaaslastega robotikaseadet kasutades või seda jagades.
- Lülitab robotikaseadet sisse ja välja.
- Oskab lihtsamaid haridusroboteid programmeerida soovitud suunas liikuma.
- Oskab avada ja lukustada tahvelarvutit; oskab reguleerida helitugevust;
- Avab ja sulgeb digirakenduse.
- Mõistab tahvelarvuti/puutetahvli kasutamisega seotud toimingud:
 - ◆ Vajuta/toksa – kiire puudutus ekraanil (sõrmeotsaga);
 - ◆ Lohista-lohista näppu mööda ekraani ilma tõstmata;
 - ◆ Tõuka/keri – kiire lohistusliigutus mille lõpus näpp eemaldub ekraanilt; tõuge vasakule või paremale: järgmise või eelmise objekti valimiseks;
 - ◆ Pigista/näpista – pildi suurendamine-vähendamine- kahe sõrmega kokku lahku liigutus ekraanil.

DIGISISU LOOMINE

→ Teeb kaameraga fotosid ja videoklippe. Teab, et kaaslaste pildistamiseks või filmimiseks tuleb luba küsida.

Valdkond KEEL ja KÕNE Õppesisu: *(Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava).*

→ keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika; suhtlemine, jutustamine ja kuulamine; lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

- Kuulab ettelugemist ja jutustab kuulnud teksti alusel, vastab miks? ja milleks? küsimustele selgitustega.
- Jutustab pildi või päriselu alusel.
- Kasutab kõnes iseloomuomadusi ja hinnangut väljendavaid omadussõnu (nt *arg, kaval, igav*) ja võrdlusastmeid (nt *suur-suurem-kõige suurem*).
- Kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda.
- Tunneb enamikke trükitähti.
- Oskab öelda, mis häälikuga sõna algab või lõpeb või kas sõnas on nimetatud häälik.
- Häälib lihtsamaid sõnu häälikhaaval täiskasvanu abiga.
- Sooritab kirja eelharjutusi.
- Kirjutab enamikke joonistähti. Oskab kirjutada oma eesnime.
- Teab peast emakeelseid luuletusi.
- Leiab vastandsõna/vastandsõnade paarid: (nt *kuum-külm, lühike-pikk, suur-väike, raske-kerge, paks-peenike*)
- Tunneb ajamõisteid (*hommik, päev, õhtu, öö ning eile, täna, homme*) ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;

Valdkond MATEMAATIKA

Õppesisu: hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine; suurused ja mõõtmine; geomeetrilised kujundid. *(Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava).*

- Moodustab ette öeldud arvu järgi hulga(d).
- Jaotab terviku osadeks (rühmitab) ja võrdleb neid etteantud tunnuse alusel.
- Võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*.
- Teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu.
- Teab arvuderida 1–12, tunneb numbrimärke ning õpib neid kirjutama.

Lisa 4: 5–6-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused.

10

- Määrab arvu asukohta arvude reas (1- 12). Oskab nimetada antud arvule eelnevat/järgnevat arvu.
- Sooritab numbrite kirjutamise eelharjutusi.
- Sooritab õpetaja juhtimisel lihtsamaid tekstülesandeid, liidab ja lahutab 5 piires.
- Määrab esemete asukohta asenditunnuse alusel (*ülal - all, ees - taga, sees - väljas*).
- Orienteerub paberil - *üleval, all, keskel, ääres*.
- Määrab vasakut ja paremat poolt.
- Oskab nimetada nädalapäevi..
- Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (*nt samm, pulk, nõör vms*).
- Eristab enamkasutatavaid mõõtühikuid (*meeter, liiter, kilogramm*) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse.
- Märkab mustri rütmi ja jätkab mustri moodustamist.
- Leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kirjeldab neid kujundeid.

Valdkond KUNST

Mõtete, tunnete edasiandmine

- Vaatleb ja kirjeldab tegevuse käigus loodud kunstitöid. arutleb nii enda kui ka teiste tööde üle. suhtub heasoovlikult kaaslaste töödesse.
- Kasutab oma loovust ja fantaasiat erinevate objektide kujutamisel.

Voolimine

- Muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades. ühendab voolitud detaile omavahel. õõnestab ümarvorme süvendit pöidlaga vajutades.
- Voolib iseseisvalt.

Joonistamine

- Oskab kasutada pliiatsiteritajat.
- Värvib oma joonistatud või värviraamatu kujundeid, püsides etteantud joonte piires ja varieerides käe liikumise suunda.
- Joonistab äratuntavalt inimest, maja, puud.
- Joonistab omal viisil loomi, linde, taimestikku, loodust vms.

Maalimine

- Oskab kasutada maalimistarbeid, väldib töö ja värvide määratumist.
- Segab värve uute toonide saamiseks. tunneb ära heledama ja tumedama tooni.

Lisa 4: 5–6-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused.

11

Meisterdamine

- Katab pindu ja teeb objektidele väiksemaid detaile pintslivajutuste ja -tõmmetega.
- Murrab paberi pooleks ning lõikab kääridega etteantud joont mööda.
- Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need sõltuvalt töö olemusest.
- Voldib erinevaid kujusid, objekte vms.
- Valib meelepärased meisterdamisvahendid (looduslikku ja tehismaterjali, paberit jms) ning neid omavahel ühendades või materjale kombineerides loob oma töö.
- Kujundab õpetajaga koos tähtpäevakaardi meelepäraste motiividega.

Digikunst

- Kasutab tahvelarvutis joonistamise rakendust ja loob digitaalse joonistuse (*rakendus Doodle Buddy vms*).
- Loob rääkiva/jutustava pildi (*rakendused Shadow Puppet Edu; Tellagami*);
- Näeb ja mõistab ümbritsevat maailma uuel moel (ruumiline objekt, kujutis) - *välja printitud pildid, mis sisaldavad 3D - kujutisi (rakendused Quiver, Animal 4D)*;
- Loovjoonistab Bee-Boti/Blue-Boti abil.
- Loob liikudes (*kõndides, joostes*) erinevaid kujundeid kaardil (GPS pilt), millest loob oma kunstitöö. Teekonna tähistamiseks nt. *rakendus Strava*.

Valdkond MUUSIKA

Laulmine

- Esitab laule rühmaga samas tempos.
- Laulab ilmekalt, lähtudes laulu ja teksti karakterist.
- Laulab peast rahva - ja lastelaule ja esitab neid rühmas.

Muusika kuulamine

- Suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada.
- Tunneb kuulmise järgi ära õpitud laule.

Muusikalis-rütmiline

- Liigub ja tantsib sünkroonis teistega, kasutades näiteks hüpaksammu ja otsegaloppi.

liikumine

Pillimäng

- Kõnnib, jookseb ja reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt.
- Oskab valja mõelda uusi liigutusi laulumängude juurde.
- Mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
- Tunneb tämbri järgi ära õpitud rütmipille.
- Oskab nimetada ja tunneb ära tuntumaid muusikariistu.

Valdkond **LIKUMINE**

Liikumisalased teadmised;

- Oskab nimetada mõningaid spordialasid.
- Kasutab spordi- ja mänguvahendeid sihipäraselt.
- Teab spordivahendite nimetusi ning kasutab erinevaid spordivahendeid ohutult, sobival viisil ja kohas.
- Kasutab ohutuid liikumisviise õpitud tegevustes.

Tants ja rütmika

- Jaljendab liikumisega erinevaid rütme.
- Kasutab lihtsaid tantsusamme uksi ja rühmas tantsides.
- Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele.

Põhiliikumised; Liikumismängud

- Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes.
- Ronib varbseinal täites lisaulesandeid.
- Puüab, viskab, põrgatab palli.
- Kasutab harjutusi tehes mõlemat keha poolt (*nt visked mõlema käega, hüpped mõlema jalaga*).
- Hüppab paigalt kaugust.
- Osaleb jõukohastes teatevõistlustes.
- Mängib lihtsamaid maastikumänge.
- Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.
- Osaleb lasteaia spordipäevadel.

Võimlemine

- Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.
- Valitseb harjutusi tehes oma liigutusi ja kehahoidu.

Lisa 4: 5–6-aastase lapse arengu eeldatavad üldoskused ning valdkondade: *mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse eeldatavad tulemused.

13

Talisport *kelgutamine, suusatamine* (olenevalt võimalusest)*

- Teeb vahenditega harjutusi.
- Veab kelgul kaaslast täites lisäülesandeid.
- Harjutab suusatamist õpetaja abiga.